

Annotatie bij [ECLI:NL:GHDHA:2018:1507](#) – Voorwaardelijk opzet

Academische Commissie M.P. Vrij – 15/3/2021

Inleiding

Vandaag bespreken we ECLI:NL:GHDHA:2018:1507, een zaak betreffende het Shakenbabysyndroom. Het Shakenbabysyndroom is een vorm van kindermishandeling, waarbij een kind vaak en/of heftig door elkaar geschud wordt, waaraan het (soms) blijvend letsel overhoudt of zelfs overlijdt.

Proces

Een vader wordt vervolgd voor een poging doodslag op zijn nog geen 6 maanden oude baby. Het gerechtshof Den Haag heeft verdachte veroordeeld voor poging doodslag en hem een geheel voorwaardelijke gevangenisstraf opgelegd vanwege onder andere verminderde toerekeningsvatbaarheid. De vraag die voorligt is of er sprake was van opzet.

Opzet

Voorwaardelijk opzet is het bewust aanvaarden van de aanmerkelijke kans dat een bepaald gevolg intreedt. Het gerechtshof heeft overwogen dat verdachte met voorwaardelijk opzet heeft gehandeld.

Speciale aandacht schenkt het hof aan het verweer van de raadsman van verdachte, dat er contra-indicaties zijn voor het aannemen van voorwaardelijk opzet. Hiermee refereert de advocaat aan de thans geldende jurisprudentie, dat sommige gedragingen naar hun uiterlijke verschijningsvorm dusdanig op het gevolg gericht zijn dat het “behoudens contra - indicaties” niet anders kan zijn dan dat de verdachte de aanmerkelijke kans op het gevolg bewust heeft aanvaard.

De raadsman betwist de aanvaarding op de volgende wijze: *“De verdachte houdt immers zielsveel van zijn zoontje. Bovendien heeft hij op het moment dat de situatie van zijn zoontje verslechterde direct de hulp van onder andere de huisarts ingeroepen.”* De advocaat bepleit dus dat er hier sprake is van “bewuste schuld”, aangezien het verschil tussen bewuste schuld en voorwaardelijk opzet is gelegen in het bewust op de koop toenemen (bij voorwaardelijk opzet) versus het weten van een gevolg maar onterecht denken dat het niet zal intreden (bewuste schuld).

Het hof ziet dit niet als contra-indicaties. Spijt hebben achteraf en hulp inschakelen als de situatie is verslechterd zijn geen contra-indicatie van de aanvaarding van de aanmerkelijke kans. Deze aanvaarding is immers al geschied op het moment dat hij de baby door elkaar schudde. Hierin zit een onderscheid met betrekking tot vol opzet. Dit zijn wél contra-indicaties zijn voor het aannemen van vol opzet, nu deze gedragingen iets zeggen over het doel dat de dader nastreefde, en hoe ver hij hierin bereid was te gaan. Voor voorwaardelijk opzet – ook wel opzet met mogelijkheidsbewustzijn – is voldoende dat verdachte bewust zodanig heeft gehandeld dat hij / zij een bepaald gevolg aanvaard heeft. Deze opzetvorm is daarmee verder geobjectiveerd dan het volle opzet, zodat gebeurtenissen ná het delict minder snel contra-indicaties zullen opleveren.

Voor het overige refereert het hof zich aan het oordeel van de rechtbank. Interessant is daarbij de aanmerkelijke kans. Naar thans geldende jurisprudentie is dit een kans die naar “algemene ervaringsregels” aanmerkelijk te achten is. De rechtbank: *“[deskundige] heeft hierover gerapporteerd dat ongeveer 15 tot 23 % van de kinderen met toegebracht schedel-/hersenletsel overlijdt binnen enkele dagen na het incident.”* In ECLI:NL:HR:2018:718, ook wel HR American Staffordshire, overwoog de HR dat hij geen minimumpercentages kan hanteren, maar dat voor de aanmerkelijke kans geen wezenlijk andere of grotere mate van waarschijnlijkheid vereist is dan bij de oude opvatting *“geenszins als denkbeeldig te verwaarlozen kans”*. Een kans van plusminus 1 op de 5 is natuurlijk niet onvoorstelbaar te noemen.

Het hof oordeelt dan ook dat het schudden van de baby naar haar uiterlijke verschijningsvorm kan worden aangemerkt als zozeer op zijn dood te zijn gericht, dat het niet anders kan zijn dat de verdachte bewust de aanmerkelijke kans op het overlijden van zijn baby heeft aanvaard.